

**UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY**
w Lublinie

KCRZG

Symposium Naukowe

ZASOBY GENOWE ROŚLIN UŻYTKOWYCH NA RZECZ HODOWLI

STRESZCZENIA

Kazimierz Dolny, 6-8 wrzesień 2017 r.

Zasoby genowe w kolekcji roślin miododajnych

Zbigniew Koltowski

Instytut Ogrodnictwa, Zakład Pszczelnictwa w Puławach

Jednym z elementów działalności Instytutu Ogrodnictwa Zakładu Pszczelnictwa w Puławach jest prowadzenie Kolekcji Roślin Miododajnych. W Pracowni Zapyłania Roślin w ramach realizowanego w Instytucie wspólnie z IHAR Radzików Programu Wieloletniego – Zasoby Genowe, gromadzone są i utrzymywane możliwie duże zasoby roślin miododajnych, które są również opisywane, oceniane i później także rozpowszechniane wśród pszczelarzy. Podstawowe cele realizowane w kolekcji to przede wszystkim wykonanie wszelkich prac zabezpieczających przed utratą zasobów genowych roślin miododajnych, ich utrzymanie w stanie żywym w warunkach *ex situ*, ich charakterystyka i ocena oraz zwiększanie różnorodności genetycznej roślin pożytkowych dla pszczół poprzez upowszechnianie materiału rozmnożeniowego oraz informacji o roślinach miododajnych. Dodatkowym celem zadania jest podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia roślinnych zasobów genowych.

W Kolekcji Roślin Miododajnych aktualnie utrzymywane są 243 gatunki. Są to taksony bardzo zróżnicowane morfologicznie, wśród których możemy wymienić: 31 gatunków jednorocznych; 17 dwuletich; 107 gatunków wieloletnich (bylin); 9 krzewinek i półkrzewów; 41 taksonów (gatunków i mieszańców) krzewów i 38 gatunków drzew. Wszystkie taksony zgromadzone w kolekcji utrzymywane są w stanie żywym *ex situ*. Jest to swoisty bank genów dla gatunków roślin miododajnych.

W roku 2016 w ramach realizowanego zadania opracowano i przekazano do centralnej bazy danych dane paszportowe dla wszystkich gatunków utrzymywanych w kolekcji. Opracowano również niektóre dane waloryzacyjne i przekazano je do centralnej bazy danych EGISSET zgodnie z formatem zastosowanym w deskryptorach. Dane te, dotyczące roślin miododajnych będą w kolejnych latach na bieżąco aktualizowane i przekazywane do centralnej bazy danych. Corocznie wiosną wysiewane są nasiona roślin rocznych, a pod koniec pierwszej połowy roku roślin dwuletich. Z większości gatunków zbierane są nasiona, które są przechowywane w roboczej kolekcji nasion. W kolekcji zgromadzono nasiona 140 gatunków. Próbkami nasion przekazano wiele lat temu do długotrwałego przechowywania w banku genów Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych w Radzikowie. W ramach wymiany partnerskiej do kolekcji roślin miododajnych pozyskiwane są nowe gatunki, które nie były jeszcze badane pod kątem wartości pszczelarskiej, ale istnieją przesłanki, że mogą stanowić cenne uzupełnienie bazy pożytkowej pszczół w Polsce. Realizowana jest także akcja rozpowszechniania roślin miododajnych, w ramach której przeciętnie w ciągu roku wysyłanych jest około 100 przesyłek zawierających materiał rozmnożeniowy roślin miododajnych do odbiorców z różnych rejonów Polski. Przez cały czas Kolekcja Roślin Miododajnych jest dostępna jako ekspozycja dla odwiedzających ją pszczelarzy, studentów i młodzieży szkolnej. Ponadto przeprowadzanych jest po kilka lub kilkanaście szkoleń w ramach propagowania sposobów wykorzystania zasobów genowych roślin miododajnych zgromadzonych w kolekcji.